

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

2.Bhar.64/2017/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a 2017. május hó 30. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2016. év június hó 16. napján kelt 3.Bf. 749/2014/39. számú ítéletét **az I.r. vádlott tekintetében megváltoztatja.**

A vádlott folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetteként értékelt bűncselekményének anyagi jogi megjelölése helyesen Btk. 372.§ (1) bekezdés I. fordulat (4) bekezdés a.) pont.

A vádlottat 1 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntette (1978. évi IV. tv. 289.§ (1) (3) bekezdés b.) pont) vádja alól felmentettnek tekinti.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlottal szemben 25.500.000,- (huszonötmillió-ötszázezer) forintra vagyonelkobzást rendel el.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 15.000,- (tizenötezer) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Monori Járásbíróság a 2014. április hó 18. napján kelt 6.B. 459/2007/142. számú ítéletével az I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében (1978. évi IV. tv. 317.§ (1) (5) bekezdés a.) pont) és 1 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntetében (1978. évi IV. tv. 289.§ (1) (3) bekezdés b.) pont) ezért halmazati

büntetésül 3 év börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, ezen túlmenően 32.695.261 forintra vagyonekobzást rendelt el. Kötelezte a vádlottat a terhén felmerült bünyügyi költség viselésére.

A II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntetében, ezért 1 évi időtartamra próbára bocsátotta.

Az ítélet ellen az I.r. vádlott és védője, valamint a II.r. vádlott és védője felmentés érdekében, az ügyész az I.r. vádlott terhére nyújtott be fellebbezést, utalt rá, hogy csupán a 2 év tartamú szabadságvesztés büntetés függeszthető fel próbaidőre, az elsőfokú ítélet törvénysértő.

Az I.r. vádlott védője arra hivatkozott, hogy az ítélet megalapozatlan, mert nem folyt bizonyítás arra, hogy az I.r. vádlott a terhére rótt összeget mikor és milyen módon költötte el, mindössze a megállapított pénztárhány összegéből következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy azzal az I.r. vádlott sajátjaként rendelkezett. Jogi álláspontja az volt, hogy a vagyon elleni bűncselekménnyel halmazatban a számviteli bűncselekmény nem állapítható meg, mivel a számviteli szabályok betartása esetén a sikkasztás elkövetője az önfeljelentés veszélyének tenné ki magát. Ezen indokok alapján I.r. vádlott felmentését, másodsorban a büntetés enyhítését indítványozta.

Az I.r. vádlott felszólalásában előadta, hogy a számviteli bűncselekményt nem valósíthatta meg, mert számviteli kötelezettségei nem voltak, megbízottként a polgári jog szabályai szerint felelős. A sikkasztással kapcsolatban az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését ismételte meg, álláspontja az volt, hogy a szövetkezettől felvett pénzeket minden esetben a szövetkezet áruvásárlásaira és az ezzel kapcsolatos költségekre fordította. A felhasznált pénzösszegekre jogcíme is volt a megbízási szerződés szerinti megbízási díj formájában. További hiányt csökkentő tételeket kért figyelembe venni.

A másodfokon eljáró törvényszék az I.r. vádlott által állított további hiánycsökkentő tételek vonatkozásában bizonyítást rendelt el, Csizmadi György szakértőt a tárgyaláson - a tanú (korábban eljáró igazságügyi szakértő) jelenlétében - véleménye kiegészítésére hívta fel a szakértőt. A tényállást a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján helyesbítette, további tételeket helyezett levonásba, az elkövetési értéket legfeljebb 25,5 millió forint körüli összegben állapította meg, illetve kiegészítette azzal, hogy az összeget az I.r. vádlott eltulajdonította.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2016. június hó 16. napján kelt 3.Bf. 749/2014/39. számú ítéletével az I.r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, e vádlott folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetteként értékelt cselekményét a Btk. 372.§ (1) (4) bekezdés a.) pont szerint minősítette, I.r. vádlott bűnösségének 1 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntetében (1978. évi IV. tv. 289.§ (1) bekezdés (3) bekezdés b.) pont) való megállapítását valamint a halmazati büntetéskiszabásra utalást mellőzte, az I.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 év 6 hónapra, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 2 évre enyhítette. A vagyonekobzásra vonatkozó rendelkezést mellőzte. Megállapította, hogy az I.r. vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetése legalább kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az ítélet egyéb

rendelkezéseit helybenhagyta. Megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli. Az elsőfokú bíróság ítéletét a II.r. vádlott tekintetében helybenhagyta.

A számviteli bűncselekmény tekintetében a másodfokú bíróság jogi álláspontja az volt, hogy azt az I.r. vádlott megvalósította, azonban az elsikkasztott összeget lefedő bizonylatok lekönyvelése önfeljelentés lett volna részéről, azaz a számviteli törvényben előírtak teljesítése esetén szükségképpen fel kellett volna tárnia, hogy bűncselekményt követett el, melyre nem kötelezhető. A halmazatot látszólagosnak minősítve a büntetőjogi felelősséget kizárólag a vagyon elleni cselekményben tartotta megállapíthatónak. Az ítélet ellen fellebbezési jogot nem biztosított.

Az I.r. vádlott és védője által benyújtott felülvizsgálati kérelem kapcsán a Kúria Bfv. III.1697/2016/2. számú, 2016. november hó 21. napján kelt határozatával megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárás feltételei az I.r. vádlott esetében nem állapíthatók meg, mert a cselekmények egymással anyagi halmazatban állnak, ezért helyesen a számvitel rendjének megsértése büntetőben felmentő rendelkezést kellett volna hozni. Utalt arra, hogy a bűnösség mellőző rendelkezés valójában felmentés, mely megnyitja a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét. Felhívta a másodfokú bíróságot a jogerősítő záradék hatályon kívül helyezésére I. r. vádlott tekintetében, a jogosultak jogorvoslati nyilatkozatának beszerzésére.

Az ítélet ellen az I. r. vádlott és védője jelentett be fellebbezést felmentésért, az ügyész tudomásul vette azt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 112/2017/1. számú átiratában indítványozta, hogy a törvényszék ítéletét az ítélet tábla annyiban változtassa meg, hogy az I.r. vádlottat a számvitel rendje büntetőben bűnössége mellőzése helyett a bűncselekmény vádja alól felmentettnek tekintse, egyebekben az ítéletet hagyja helyben. Utalt arra, hogy a kiegészített tényállás megalapozott, az I.r. vádlott és védője által benyújtott fellebbezés a bizonyítékok értékelését támadja, ami a harmadfokú eljárásban nem vezethet eredményre. A bíróság okszerűen következtetett az I.r. vádlott bűnösségére a vagyon elleni cselekményt illetően, a másodfokú bíróság jogi minősítése is törvényes. A másodfokú bíróság a büntetés kiszabás körében irányadó tényezőket felsorolta, az I.r. vádlott büntetését jelentősen enyhítette, a vagyonek elkobozást mellőzte. A büntetés további enyhítését nem tartotta indokoltnak.

Az I.r. vádlott beadványában az ítélet tényállásának megalapozatlanságára hivatkozott, kérte a tények oly módon történő helyesbítését, hogy az általa megkötött szerződés ún. atipikus szerződés, amely tartalmát tekintve ötvözi a megbízási szerződés, az önálló kereskedelmi ügynöki valamint a közös gazdasági tevékenység elemeit, (polgári jogi társaság) ez utóbbi van túlsúlyban. A szerződés alapján hozzá került pénz felvétele nem minősül sikkasztásnak, a törvényi tényállásban írt rábízásnak. A szerződés alapján költségterítés, megbízási díj és jutalék illette meg, a hozzá került dolgokon közös tulajdon, a tevékenység eredményéből közös haszon és veszteség keletkezett, amely elszámolás után válhatna olyan külön dologgá, melyre nézve sikkasztást lehetne elkövetni, mely nem történt meg, ezért felmentését kérte.

A harmadfokú nyilvános ülésen az I.r. vádlott előadta, hogy a szövetkezet elnöke és könyvelője követett el visszaéléseket, amelyet megpróbáltak rá hárítani saját felelősségük elkerülése érdekében.

Hivatkozott arra, hogy a terhére rótt összeg tovább csökkenthető megfelelő számolással, melynek azonban azért nincs jelentősége, mert a cselekményt nem követte el. Felmentését kérte.

Az I.r. vádlott védője a felmentésre irányuló fellebbezését fenntartotta. Véleménye szerint tényként helyesen az állapítható meg, hogy az I.r. vádlott a megbízási szerződésből folyó kötelezettségeit teljesítette. Utalt arra is, hogy a szerződést nem a megnevezése, hanem a tartalma alapján kell megítélni, atipikus szerződés volt a vádlott beadványában írtaknak megfelelően. Polgári elszámolási vita keletkezett a felek között, mellyel kapcsolatban a büntetőjogi eszközök alkalmazása szükségtelen. Az I.r. vádlott felmentését kérte.

Az ügyész perbeszédében az írásbeli átiratban foglaltakat fenntartotta.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt szólni.

Az I.r. vádlott és védője másodfellebbezése nem vezetett eredményre.

A harmadfokú bíróság a másodfellebbezés kapcsán megvizsgálta a Be. 387.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást. Megállapította, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bíróság megtartotta. A másodfokú bíróság a hivatkozott indokok alapján helyesen vett fel bizonyítást, és rendelte ki Csizmadi György szakértőt kiegészítő szakvélemény elkészítésére, majd a tárgyaláson helyesen hallgatta meg a szakértőt és a korábban eljáró szakértőt tanúként.

A szakértő megállapításait a törvényszék helytállóan rögzítette ítéletében, a szakvélemény alapján helyesbített tényállás egy szóhasználati hibától eltekintve megalapozott, az kiegészítésre nem szorul. Az ítélet 5. oldal 6. bekezdésében ugyanakkor az ítéletábra a tényállásban a Be. 388.§ (2) bekezdése alapján a legfeljebb szót a 25,5 millió forint körüli összeg tekintetében a legalább szóval helyettesíti a szakértői vélemény és a tanú vallomását alapul véve. Egyebekben a harmadfokú bíróság a határozatát a Be. 388.§ (1) bekezdése szerint arra a tényállásra alapította, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, mert a tényállás megalapozott.

Nem osztotta az ítéletábra az I.r. vádlott felvetéseit. A bizonyítékok mérlegelése helytálló, azzal az ítéletábra is teljes mértékben egyetértett. Az I.r. vádlott a benyújtott beadványában és a felszólalásában előadottak során az első- és másodfokú eljárásban előadottakat ismételte meg, arra pedig a bíróságok minden tekintetben reflektáltak. Az I.r. vádlottnak és védőjének fellebbezése a bizonyítékok eltérő értékelését célozták a harmadfokú eljárásban, melyre nincs lehetőség.

A helyesen megállapított tényekből mind az első-, mind a másodfokú bíróság okszerűen következtetett az I.r. vádlott bűnösségére a vagyon elleni cselekmény tekintetében, a vagyon elleni cselekmény másodfokú bíróság általi minősítése helytálló.

A sikkasztás büntette tekintetében a törvényszék helyesen hivatkozott az eltulajdonítás fordulatra, a fordulat számának rendelkező részbeni megjelölését ugyanakkor elmulasztotta. A vádlott által írt polgári jogi szerződésekre utalások jelen ügyben nem fognak helyt, a megbízási szerződés alapján eljáró I.r. vádlott a sikkasztás bűncselekményének valamennyi törvényi tényállási elemét

kimerítette, a rábizott idegen dolgot eltulajdonította. Teljesen lényegtelen, hogy azt utóbb mire fordította, a cselekmény az eltulajdonítással befejeződött.

A másodfokú bíróság a kiegészített tényállásból helyes következtetést vont le akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy az I.r. vádlott felelőssége a számvitel rendje megsértése büntetében nem állapítható meg, ugyanakkor tévedett, amikor felmentő rendelkezés helyett a bűnösség megállapítását mellőzte az anyagi halmazatban álló cselekmény tekintetében, ehelyett az ott írt indokkal a számvitel rendjének megértése büntette alóli felmentő rendelkezés meghozatala szükséges.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az első- és másodfokú bíróság feltárta. A másodfokú bíróság által alkalmazott mértékű szabadságvesztés további enyhítésére a harmadfokú bíróság a rendkívüli időmúlás ellenére sem látott lehetőséget. Ehelyütt szükséges utalni arra, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság a cselekményt időszerűen bírálta volna el, a büntetési célok szem előtt tartásával lényegesen súlyosabb büntetést kellett volna kiszabni. A próbaidő mértéke törvényes.

A törvény szóhasználatát követve módosítani kellett a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi idejének meghatározására vonatkozó rendelkezést is.

Nem értett egyet ugyanakkor a harmadfokú bíróság a vagyonek Kobzás mellőzését illetően. A törvényszék indokolása szerint az intézkedést azért nem alkalmazta, mert az I.r. vádlott által eltulajdonított összeg csak nagyságrendileg volt megállapítható.

A Be. 398.§ (3) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítélete megváltoztatása esetén határoz többek között a vagyonek Kobzásról és a bűnügyi költség viseléséről is.

A Btk. 74.§ (1) bekezdés a.) pontja szerint vagyonek Kobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. A másodfokú bíróság által rögzítettekkel szemben az elkövetési érték pontosan tisztázható volt, vagyonek Kobzás alkalmazása pedig kötelező, az a súlyosítási tilalom szabályaiba sem ütközik.

A törvényszék bűnügyi költség viselésével kapcsolatos járulékos rendelkezése helytálló.

A fent írtakra tekintettel az ítélőtábla mint harmadfokú bíróság a Be. 393.§ (2) bekezdése szerinti nyilvános ülés keretében eljárva a törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398.§-a alapján megváltoztatta, egyebekben annak helyes indokainál fogva a Be. 397.§ alapján helybenhagyta az I.r. vádlott tekintetében.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az ítélőtábla megállapította, annak viselésére a Be. 338.§ (1) bekezdése és a Be. 398.§ (3) bekezdése alapján I.r. vádlottat kötelezte.

Budapest, 2017. május hó 30. napján

Dr. Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke

Dr. Fatalin Judit sk.

előadó bíró

Dr. Turcsányi Bernadett sk.

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2016. június hó 16. napján kelt 3.Bf. 749/2014/39. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2.Bf.64/2017/6. számú ítéletével eszközölt változtatással 2017. május hó 30. napján az I.r. vádlott tekintetében jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2017. május hó 30. napján

Dr. Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Hornyákné Sléder Ágnes
tisztviselő